

הסדרי דת ומדינה

טיוטה להסכם הקואליציוני

הסכמה רחבה ולא סטטוס-קוו

תוקם בהקדם ועדה קואליציונית שתסדיר סוגיות של דת ומדינה. בוועדה יהיו חברים נציגים מכל סיעות הקואליציה.

הוועדה תכין לחקיקה או לתיקון את החוקים העוסקים בסוגיות שעל פי הסכם זה, ותדון בסוגיות נוספות שיעלו במהלך כהונתה של הכנסת.

החלטות בנושאי דת ומדינה יתקבלו מתוך הסכמה רחבה. הקואליציה תתנגד לחוקים בנושאי דת ומדינה, במידה ויהיו סיעות המייצגות 30 חברי כנסת מתנגדים לחוק.

נישואין

מעמד המשפחה בישראל הלך ונפגע בחסות ה'סטטוס-קוו'. עלה מספר הזוגות החיים בלא נישואין והילדים הנולדים מחוץ לנישואין וירד אחוז הנישאים כדת משה וישראל. גם מבחינת המצב החוקי נוצרו עיוותים רבים, כגון אישה נשואה המוכרת כידועה בציבור של גבר אחר.

מטרתנו היא שינוי המגמות הללו וחיזוק המשפחה. ניתן להגיע לכך רק מתוך הפחתת הכפייה ובחירה חופשית של היהודים להינשא כדת משה וישראל. על כן:

1. הממשלה תשקוד על יישום חוק פתיחת אזורי הרישום לנישואין, כדי להגביר את התחרותיות של הנישואין הדתיים.
2. תוקם 'וועדת שלושה' אשר תגבש בהסכמה הסדרים חדשים לנישואין וגירושים בישראל. מוצע כי חברי הוועדה יהיו הרב אליהו בקשי-דורון, פרופ' רות גביזון והרב שלמה דיכובסקי.
3. מוסד "ברית הזוגיות" יוחל על זוגות שאינם יכולים להינשא בהתאם להסדרי הנישואין שיגובשו.
4. הממשלה תפעל ליישום פתרונות לבעיית מסורבות גט.
5. תוקם ועדה שתבחן שילוב נשים בקרב מקבלי ההחלטות בבתי הדין הדתיים.

גיור

הממשלה היוצאת קיבלה החלטה מבורכת לקידום פתיחתם של מותבי גיור המהווים את התריס החשוב ביותר מפני התפשטות נישואי תערובת במדינת ישראל. מטרתנו היא פתיחתם של מותבי גיור אשר יתחילו לעבוד בכל חלקי הארץ בתוך שלושה חודשים, והגדלה מתמשכת במספר המתגיירים מדי שנה. יש לשמור את המנגנון שנקבע בהחלטת הממשלה, לאפשר ולקדם הקמת בתי דין נוספים לגיור, ולמנוע פגיעה או אי הכרה בגיורים שיבוצעו על ידי בתי דין אלו, כמו גם בתי הדין הקיימים.

כשרות

מערך הכשרות הממלכתי בישראל ניצב בפני סכנה כפולה – השתלטות גורמים אינטרסנטיים על הרבנות הראשית באמצעות עוצמתה הריכוזית מחד, והתחזקותם של בד"צים המתחרים באופן דינמי במערך הכשרות. על כן מוצע:

1. ייפתחו אזורי הכשרות. כלומר – רבנויות ערים יוכלו להעניק תעודת כשרות בכל הארץ.
2. תעודת כשרות שינתנו מחוץ לאזור הכשרות של רב העיר יינתנו רק בידי מחלקות כשרות מאוחדות בהנהגת שלושה רבני רשות מקומית, לפחות.

רבנות

בסיטואציה הפוליטית המסתמנת עתיד משרד הדתות להיות משותק בשל סכך מפלגות הלוטשות אליו עיניהן, וינטרלו אחת את השנייה. על כן מוצע להקפיא לחלוטין מינוי רבני ערים בשנים הקרובות, ולהתמקד בהרחבת המודל הקהילתי-דמוקרטי למינוי רבנים. על כן מוצע:

- א. ימונו רבני שכונות וקהילות תוך פיזור גיאוגרפי מלא בין הערים ובתוכן. הליך המינוי יהיה דמוקרטי, וישתתפו בו כלל היהודים באזור.
- ב. מינוי רבני השכונות והקהילות יעשה לתקופה קצובה של לא יותר מעשר שנים.
- ג. יוקפא מינוי רבני ערים בקדנציה הקרובה, לצורך בחינת הצורך בהם. בערים בהם אין רב עיר ישמש ועד רבני השכונות והקהילות בעיר בתפקידיו.

שבת

"שבת וינפש". יש הסכמה רחבה כי ביום השבת צריכה להיות מנוחה מוחלטת מעמל ומסחר, והתרכזות בטיפוח הנשמה היתירה הניתנת לנו ביום הקדוש. על כן:

א. יחוקק חוק יסוד השבת המבוסס על העקרונות המופיעים באמנת גביזון-מדן.

ב. עקרונות היסוד בנושא השבת יהיו:

1. חיזוק צביונה של השבת כיום מנוחה וקדושה, מתוך הסכמה רחבה. איסורים בחוק על חילול שבת יהיו רק בהסכמת הוועדה.
2. שמירת זכותו של כל יהודי לא להיפגע משמירת שבת.
3. יחזקו מנגנוני דיון, הידברות והכרעה מקומיים בשאלת אופייה של השבת.
4. המדינה לא תממן חילול שבת, אלא בהסכמה רחבה.

מקוואות

נהלי המקוואות יותאמו לצורך של כל אישה לקבל שירותי טבילה, גם ללא נוכחות בלנית, וללא כפיית עמדות הלכתיות מסוימות על הטובלות.

מדיניות לימוד תורה

אחד הנושאים המעוררים פולמוס קבוע הוא תקצוב הישיבות ולימוד התורה. יש לחתור לחיזוק עולם התורה ולימודה בכל שכבות האוכלוסיה – דתיים, חרדיים, חילוניים ומסורתיים, גברים ונשים. על כן מוצע להפקיד את המימון בידי גוף עצמאי, המקביל לות"ת, מועצה להפצת תורה (מל"ת).

תפקידי המל"ת

1. להוות גוף בלתי תלוי אשר יעמוד בין הממשלה לבין תקצוב לימוד התורה, וירכז את הטיפול הכולל בנושא.
2. להציע את עקרונות התקציב המיועד ללימוד תורה בהתחשב בצרכי החברה והמדינה, תוך שמירה על חופש הדת, צרכי החברה והמדינה ובהן:
 - א. טיפוח תלמידי חכמים.
 - ב. שאיפה להרחבת לימוד תורה בכל שכבות החברה היהודית בישראל ובכל הערים והכפרים.
 - ג. קידום שוויון בגיוס לצה"ל בכל שכבות החברה היהודית בישראל ובכל הערים והכפרים.
 - ד. ביסוס תורה שיש עמה מלאכה.
3. תפקידים מקבילים לתפקיד ות"ת בפיקוח על ניהול יעיל של התקציבים.

הרכב המל"ת

חברי המל"ת יהיו:

- א. שר או מנכ"ל משרדי האוצר, החינוך והמשפטים לשעבר אשר ייבחרו בידי נשיא בית הדין הרבני. (3 חברים)
- ב. שופט בית המשפט העליון לשעבר אשר ייבחר בידי נשיא בית הדין הרבני הגדול, ודיין בית הדין הרבני הגדול לשעבר, אשר ייבחר בידי נשיא בית המשפט העליון. (2 חברים)
- ג. 2 רבני ערים אשר ייבחרו בידי ראש ות"ת. (2 חברים)
- ד. ראש כולל, ראש ישיבה, ראש ישיבת הסדר, ראש בית מדרש ושני ראשי מכינות קדם צבאיות אשר ייבחרו בידי שר החינוך. (5 חברים)
- ה. ראש אכ"א ורבצ"ר לשעבר אשר ייבחרו בידי שר הביטחון. (2 חברים)
- ו. ראש ות"ת לשעבר אשר ייבחר בידי נשיא בית הדין הרבני. (1 חבר)

סמכויות המל"ת

- חלוקת התקציב המיועד למוסדות תורניים והתחדשות יהודית.
- הצעות לקידום לימוד תורה בכלל ועולם הישיבות בפרט, תוך שילוב בוגריהן בשירות בצה"ל ובשוק העבודה.

